

NWSA-Education Sciences
ISSN: 1306-3111/1308-7274
NWSA ID: 2015.10.3.1C0640

Status : Original Study
Received: February 2015
Accepted: July 2015

E-Journal of New World Sciences Academy

Demet Girgin

Balikesir University, demetgirgin@balikesir.edu.tr, Balıkesir-Turkey

<http://dx.doi.org/10.12739/NWSA.2015.10.3.1C0640>

**MÜZİK EĞİTİMİ BÖLÜMLERİNDEKİ ÇALGI EĞİTİMİNDE ÖĞRETMEN VE ÖĞRENCİ
PERSPEKTİFİNDE BEKLENTİLER**

ÖZET

Bu araştırma, müzik eğitimi bölümlerindeki çalgı eğitiminde öğretim elemanı ve öğretmen adaylarının beklentilerini ortaya koymayı amaçlamaktadır. Bu nedenle araştırma 18 eğitim fakültesi müzik bölümü öğrencisi ve 8 müzik bölümü öğretim elemanı ile gerçekleştirilmiştir. Araştırma, tarama modelinde desenlenmiştir. Veriler, yapılandırılmış görüşme tekniği ile elde edilmiştir. Verilerin analizinde, içerik analizinden yararlanılmıştır. Araştırmada, çalgı eğitiminde öğretmen adayı ve öğretim elemanlarının beklentileri, beklentilerindeki ortak noktalar ve farklılıklar belirlenmiş bu sonuçların nedenleri üzerinde tartışılmış ve öneriler getirilmiştir. Çalışmanın müzik eğitimcilerine, araştırmacılarına, ayrıca yeni yöntem, yaklaşım ve kaynakların geliştirilmesini sağlayarak müzik öğretmeni adaylarına yönelik çalgı eğitimindeki niteliğin artırılmasına katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Müzik Eğitimi, Müzik Öğretmeni Adayı, Müzik Bölümü Öğretim Elemanı, Çalgı Eğitimi, Beklenti.

**EXPECTATIONS IN STUDENT AND TEACHER PERSPECTIVE AT INSTRUMENT TRAINING
AT MUSIC EDUCATION DEPARTMENT**

ABSTRACT

This research aims to reveal the expectations of teaching staffs and prospective teachers about instrument training in music education the research consisted of 18 students of music department and 8 members of teaching staff in education faculty. The research was carried out by the use of scanning model. The data were obtained by structured interview technique. In analyzing data, the content analysis was used. In the research, the expectations of prospective teachers and teaching staffs were identified and the similarities and differences of these expectations also defined about instrument training. The results of the research were discussed and suggestions were made. The study can contribute to both music educators and researchers in order to increase the quality of instrument training of prospective music teachers by providing them new methods, approaches and sources.

Keywords: Music Education, Prospective Music Teachers, Teaching Staff of Music Department, Instrument Education, Expectation

1. GİRİŞ (INTRODUCTION)

Müzik, insanoğlu tarafından zamanın başlangıcından beri merak konusu olmuş ve önemli düşünürler felsefi, ruhani vb. boyutlarda müziği anlamlandırmaya çalışmışlardır. Müziğe yüklenen çeşitli anlamlar müziğin aynı zamanda yaşamla olan içiciliğinin, ayrılmazlığının ve insanoğlunun dünyasında ki öneminin de bir açıklamasıdır (Ergen, 2010). Yaşamın bir parçası olan müzik aynı zamanda etkili bir eğitim aracıdır. Welch and Adams, (2003:4)'ın, "Müziksiz, kişinin bütünü eğitiyor gibi görünmüyoruz" Platon'un, "Müzikle eğitim en üstün eğitimidir, çünkü ritim ve uyum, ruhun ta içine girer ve onu uyumlu kılar" (Platon, 2005:117; Akbulut, 2000: s. 3'deki alıntı) sözleri bu görüşü destekler niteliktedir. Bilindiği gibi çocuklar ve gençler geleceğin mimarlarıdır. Bu nedenle Welch and Adams, (2003:4) ile Platon (2005:117; Akbulut, 2000: s. 3'deki alıntı)'ın sözlerine de dayanarak okulöncesi, ilköğretim ve orta öğretim düzeyindeki eğitimde müziğin göz ardı edilmemesi gerektiği söylenebilir. İlgili literatür incelendiğinde çocukların ve gençlerin eğitiminde müzik eğitiminin önemine bir çok düşünür, yazar ve araştırmacı tarafından değinildiği görülmektedir.

Çocuklar için müzik eğitiminin önemini Fuller (2002:13-14) şu şekilde açıklamaktadır; olumlu müzik yaşantıları çocuk gelişimi üzerinde son derece etkilidir. Müzik üzerinde çalışmak, müzik dinlemek ve icra etmek, çocuğun sosyal, bilişsel, motor ve duyuşsal gelişiminde, ayrıca yaratıcılığının gelişmesinde önemli katkılar sağlar. Tüm bunların yanı sıra okul başarısı için gerekli olan konsantrasyon ve hafıza becerilerini geliştirir, dil ve iletişim becerilerinin gelişmesine yardımcı olur. Yabancı bir dile hakim olmaya zemin hazırlamanın yanı sıra düzenli pratik yapma, hedefler belirleyerek onlara ulaşmaya çalışma öz-disiplin geliştirmeyi sağlar ve kazanılan bu disiplin çocuğun yaşamındaki diğer alanlara da (ev ödevlerini yapmak, diğer okul projelerini zamanında tamamlamak ve malzemelerini düzenli tutmak gibi) yansır. Miche (2002:2) müzik eğitiminin çocuk gelişimi üzerindeki etkilerini daha geniş bir açıda değerlendirmektedir. Miche'ye göre müzik eğitimi; öz anlatımı ve yaratıcı hazı geliştiren, estetik duyguyu geliştirir, motor ve ritmik gelişimi kolaylaştırır, vokal ve dil gelişimini destekler, bilişsel gelişimi ve somut düşünmeyi destekler, sosyal ve grup becerilerini geliştirir.

Müzik eğitiminin gençler için önemine gelindiğinde, literatürde konuyu açıklığa kavuşturan araştırmaların olduğu görülmektedir. Koca (2010:49), müzik eğitimi alan ve almayan lise öğrencilerinin sosyal uyum düzeylerini incelediği çalışmada, müzik eğitiminin ergenlik dönemindeki bireylerin sosyal uyum düzeylerine olumlu yönde katkısı olduğu sonucuna ulaşmıştır. Köksal (2000:99), müzik eğitimi alma, cinsiyet ve sınıf düzeyi değişkenlerine göre ergenlerin empati becerilerini ve uyum düzeylerini incelediği araştırmasında müzik eğitimi alıp almamanın ergenlerin kişisel ve genel uyum puanları üzerinde müzik eğitimi alanların lehine anlamlı bir farklılık yarattığı sonucuna ulaşmıştır. Deniz ve Azeri (2006:99), mesleki müzik eğitimi alan ve almayan lise öğrencilerinin benlik kavramlarının inceledikleri çalışmalarında, günde üç saatten fazla zaman ayıran öğrencilerin, az zaman ayıranlara göre daha olumlu bir benlik kavramına sahip oldukları sonucuna ulaşmışlardır. Bu sonuçlar müzik eğitiminin gençler için önemini açıklar niteliktedir.

Müzik eğitimi amacına göre; "genel müzik eğitimi", "özengen (amatör) müzik eğitimi" ve "mesleki müzik eğitimi" olmak üzere üç ana türe ayrılmaktadır. Genel müzik eğitimi; özengen ve mesleki müzik eğitiminin temelini oluşturmaktadır. Her yaşta, her aşamadaki bireylere yönelik bir müzik eğitimini kapsar. Özengen müzik eğitimi,

müziğe ilgili kişilere; mesleki müzik eğitimi ise müzik alanının bütününe veya bir dalını kendisine meslek olarak seçen kişilere yöneliktir (Uçan, 2005:30-33). Genel müzik eğitimi okulöncesi, ilköğretim ve ortaöğretim düzeylerinde ki bütün bireylerin müzikle tanışmasına olanak sağlamaktadır. Bu kademelerde genel müzik eğitimi alan bireylerin, bir başka ifadeyle okulöncesi, ilköğretim ve ortaöğretim düzeyindeki çocuk ve gençlerin, müzik eğitiminin yukarıda söz edilen faydalarından yararlanabilmeleri için, her şeyden önce etkili müzik öğretmenlerine sahip olmaları gerekmektedir. Bu etkileşim düşünüldüğünde müzik öğretmenlerinin ve müzik öğretmenlerinin almış oldukları mesleki eğitimi niteliğinin önemi daha da perçinlenmektedir. Müzik öğretmeni adaylarında mesleki eğitimin niteliğinin artırılabilmesi için öncelikle öğretmen adaylarının mesleki eğitimlerinde karşılaştıkları sorunlar belirlenmelidir. Belirlenen sorunların çözülebilmesi içinse sorunların temelinde yatan nedenler saptanmalıdır. Müzik öğretmeni adaylarına yönelik çalışmalar incelendiğinde çalışmaların çoğunlukla ölçek geliştirme (Uçal Canakay, 2006; Tufan ve Güdek, 2008), duyuşsal özellikler (Bulut, 2011; Tekin Gürgen ve Bilen, 2005; Otacıoğlu, 2010) gibi konularda yoğunlaştığı görülmektedir.

Bilindiği gibi müzik öğretmeni adayları ülkemizde üniversitelerin eğitim fakülteleri bünyesinde eğitim almaktadırlar. Aday öğretmenler programları gereği birçok alan ve alan dışı dersin eğitimini görmektedirler. Çalgı eğitimi müzik eğitiminin bir parçası olarak bu kurumların programlarında etkili bir şekilde yer almaktadır. Çalgı eğitiminin, müzik öğretmenliği alan dersleri içinde; öğretmen adaylarının gelecekte hem müzik derslerini verimli bir şekilde işleyebilmelerini sağlayacak olması hem de görev yaptıkları kurumlarda öğrencilerin müziği yaşayarak müziğin olumlu etkilerinden yararlanmalarını sağlayacak temel materyallerden birisi olması gibi nedenlerle oldukça önemli olduğu söylenebilir. Bu bilgiler ışığında araştırmacı tarafından müzik eğitimi bölümlerinde çalgı eğitiminde karşılaşılan sorunların çözülmesinin önemli olduğu düşünülmüştür. Müzik eğitimi bölümlerinde çalgı eğitiminde karşılaşılan sorunların çözümü için öncelikle öğretim elemanları ve öğretmen adayları perspektifinde karşılıklı beklentilerin ne olduğunun belirlenmesinin önemli olduğu düşünülmüştür.

İlgili alan yazında benzer bir çalışmaya rastlanmamakla birlikte çalgı eğitimi ile ilgili çalışmaların genelde başarı (Piji Küçük, 2010; Uyan, 2013) , metotlar ve teknik (Özen, 2004: Burubatur, 2006) , duyuşsal özellikler (Akbulut, 2000; Özmenteş, 2008) program değerlendirmeleri (Saraç, 2011) gibi konularda yoğunlaştığı görülmektedir. Birbirinin dilini anlamayan iki insanın anlaşması nasıl mümkün değilse birbirinin yaklaşım dilini bir başka ifadeyle ne beklediğini bilmeyen öğretmen ve öğrencilerinde anlaşmasının mümkün olmadığı söylenebilir. Bu bağlamda araştırmacı tarafından müzik eğitimi bölümlerinde çalgı eğitimi veren öğretim elemanları ve çalgı eğitimi alan öğretmen adaylarının; davranışsal beklentilerinin, çalgı çalma becerisi ile ilgili beklentilerinin, nasıl bir çalgı eğitimi yapmak istedikleri ile ilgili beklentilerinin, derse güdülenme ile ilgili beklentilerinin, ideal bir çalgı öğretmeninden/öğrencisinden beklentilerinin araştırılması amaçlanmıştır.

2. ÇALIŞMANIN ÖNEMİ (RESEARCH SIGNIFICANCE)

Dursun ve Dede (2014)'nin de belirttiği gibi sorunları etkileyen faktörlerin kaynağına, bireylerin konuyla ilgili görüşleri belirlenerek inilebilir. Sorunların belirlenmesi ise beraberinde bu sorunların çözümüne yönelik arayışları getirecektir. Bu arayış çabasının ise konuyla ilgili niteliğinin ve başarısının artmasına katkı

sağlayacağı söylenebilir. Lisans düzeyindeki müzik eğitimi bölümlerinde öğretim elemanı ve öğrencilerin çalgı eğitimine yönelik beklentilerinin ve problemlerin belirlenmesi de bu bölümlerde yürütülen çalgı eğitimine yönelik yeni arayışların oluşmasını sağlayacaktır. Bu durum çalgı eğitiminde nitelik ve başarının artmasına katkı sağlayacak, ayrıca yine müzik eğitimi bölümlerinin öğretim programlarının oluşturulması ve yenilenmesi gibi aşamalarda ışık tutacaktır.

3. YÖNTEM (METHOD)

Bu çalışma, tarama modelinde desenlenmiş bir araştırmadır. Araştırmada, öğrenci ve öğretmenlerin çalgı eğitimindeki beklentilerinin derinlemesine betimlenmesi amaçlandığı için nitel araştırma yapılmıştır. Nitel araştırmalar, gözlem, görüşme, doküman analizi ve benzeri yöntemlerin kullanıldığı algıların ve olayların doğal ortamda gerçekçi ve bütüncül bir biçimde ortaya konulmasına yönelik nitel bir sürecin izlendiği araştırmalardır. Niçin? Nasıl? Ne şekilde? Vb, soru tipleriyle toplumsal olayları kişilerin algıları, deneyimleri, yargıları, duyguları vb, ilişkin sübjektif verileri doğal ortamında ilişki bağlantıları içinde, etkileyen değişkenler üzerinde çalışarak kavram geliştirmeyi ve kuram oluşturmayı amaçlar (Yazıcıoğlu ve Erdoğan, 2011: 24).

3.1. Araştırma Grubu (Participants)

Çalışma grubu 18eğitim fakültesi müzik bölümü öğrencisi ve 8 müzik bölümü öğretim elemanından oluşmaktadır. Araştırmaya katılan 18öğrencinin 9'u kadın, 9'u erkektir. Görüşme yapılan öğrencilerin branşları şunlardır: 9 keman, 3 flüt, 2 gitar, 2 çello, 1 bağlama, 1 viyola. Araştırmaya katılan 8 öğretim elemanının 7'si erkek, 1'i kadındır. Öğretim elemanlarının branşları şunlardır; 3 çello, 2 keman, 1 viyola, 1 bağlama ve 1 gitar.

3.2. Verilerin Toplanması (Data Collection)

Araştırma verilerinin toplanmasında nitel araştırma yöntemlerinden, yapılandırılmış görüşme tekniği kullanılmıştır. Bu amaçla müzik eğitimi bölümü öğrencileri ve öğretim elemanlarıyla bireysel görüşmeler yapılmıştır. Görüşmeler yapılırken katılımcıların onayı ile video kayıtları tutulmuştur. Görüşmeler araştırmacının kendisi tarafından yapılmıştır. Bunun yanında etik ilke olarak görüşmenin amacı ve isim deşifre edilmeyeceği konusunda araştırma katılımcılarına bilgi verilmiştir.

Görüşme soruları olarak Öğrencilere;

- Çalgı öğretmenlerinizden derste size nasıl davranmasını bekliyorsunuz?
- Çalgı öğretmenlerinizden çalgı çalma becerileri ile ilgili beklentileriniz nelerdir?
- Çalgı öğretmenlerinizden nasıl bir çalgı eğitimi yapmalarını istiyorsunuz?
- Çalgı öğretmenlerinizden derse sizi güdülemeleri ile ilgili beklentileriniz nelerdir
- Size göre ideal bir çalgı öğretmeni nasıl olmalıdır?

Görüşme soruları olarak Öğretim elemanlarına;

- Çalgı öğrencilerinizden derste size nasıl davranmasını bekliyorsunuz?
- Çalgı öğrencilerinizden çalgı çalma becerileri ile ilgili beklentileriniz nelerdir?
- Çalgı öğrencilerinizle nasıl bir çalgı eğitimi yapmak istiyorsunuz?

- Çalgı öğrencilerinizden derse kendilerinin mi güdülenmelerini bekliyorsunuz?
- Size göre ideal bir çalgı öğrencisi nasıl olmalıdır? Soruları yöneltilmiştir.

3.3. Verilerin Analizi (Data Analysis)

Verilerin analizinde içerik analizinden yararlanılmıştır. İçerik analizinde sırayla şu aşamalar izlenmiştir; (1) veriler dikkatli bir biçimde gözden geçirilmesi, (2) anlamlı veriler belirlenmesi, (3) verilerin sınıflandırılması ve kodlanması, (4) temaların kontrol edilerek kesinleştirilmesi, (5) temalara göre yeniden kodlama yapılması, (6) işlenecek temaların tasarlanması, (7) temalar arasındaki ilişki ve bağlantıların belirlenmesi, (8) temaların araştırma problemi altında örgütlenmesi (İslamoğlu, 2011:194). Bu aşamalar izlenirken kategorisel ve frekans analizi teknikleri kullanılmıştır. Frekans analizi birim ve öğeleri sayısal, yüzdesel ve oransal bir tarzda görülme sıklığını ortaya koymaktır. Kategorisel analiz belli bir mesajın önce birimlere bölünmesi ve ardından bu birimlerin, belirli kriterlere göre kategoriler halinde gruplandırılmasıdır (Bilgin, 2006:18-19).

Araştırmacı geçerliği sağlamak amacıyla verilerin analizinde oluşan kodları, kategorileri, alt temaları ve ana temaları verilerle beraber bir uzman incelemesine sunmuştur. Uzman görüşüne göre gerekli düzeltmeler yapılmıştır. Veriler kendi içinde tutarlı, anlamlıdır (iç geçerlilik). Dış geçerlilik amaçlı örnekleme yapılarak gerçekleştirilmiştir. İç güvenilirlik için görüşmelerden doğrudan alıntılar yapılmıştır. Görüşme sonunda araştırmacı öğrendiklerini katılımcıya özet olarak aktararak kendi beklentisinin aktarılan verileri doğru yansıtıp yansıtmadığı sorularak dış güvenilirlik sağlanmıştır.

4. BULGULAR (FINDINGS)

Araştırma bulgularına göre belirlenen temalar ve alt temalar Şekil 1'de şematik olarak gösterilmiştir. "Öğrencilerin öğretmenlerinden beklentileri" ve "öğretmenlerin öğrencilerden beklentileri" olarak iki ana başlık oluşturulmuştur. Araştırma soruları bu başlıklar altında alt başlıklar olarak ele alınmıştır. Bu başlıklar altında verilen maddeler ayrıca şekil 1'de özetlenmiştir. Maddeler frekansların (f) azalışına göre yazılmıştır.

<u>Davranışsal Beklentiler</u> Arkadaş gibi, güler yüzlü, anlayışlı, pozitif, saygılı, ilgili	<u>Davranışsal Beklentiler</u> Seviyeli, saygılı, güvenli
<u>Çalgı Çalma Becerisi İle İlgili Beklentiler</u> Profesyonel, özendirici, teknik yönden donanımlı	<u>Çalgı Çalma Becerisi İle İlgili Beklentiler</u> Teknik gelişim, müziği hissetme, eseri gereklerine uygun çalma, kendilerine uygun bir yol çizme
<u>Nasıl Bir Çalgı Eğitimi Yapmak İstedikleri İle İlgili Beklentiler</u> Öğretmenin birlikte çaldığı, tekniğe dayalı, öğrenciye eser seçme hakkı verilen, kolaydan zora doğru tekniği kullanılan, disiplinli, öğrencinin seviyesine inilen, kalıplaşmış olmayan, nasıl öğretileceğinin öğretildiği, esere ağırlık verilen, tarihsel bilgilerinde aktarıldığı	<u>Nasıl Bir Çalgı Eğitimi Yapmak İstedikleri İle İlgili Beklentiler</u> Ders saati sayısı daha çok olan, uygun koşulların sağlandığı, grup çalışmalarının yapıldığı, öğrencilerin çalışarak geldiği bir ders
<u>Derse Güdülenme İle İlgili Beklentiler</u> Yapıcı şeyler söylemeli, güler yüzlü olmalı, sanatını icra edebilmeli, sert bir üslubu olmamalı, despot olmamalı, eşlikli çalmalı, ders dışı konularla ilgili de konuşmalı, hedef belirlemeli, yaratıcılığı göstermeye olanak sağlamalı, öğrencinin dikkatini çekecek parçalar vermeli, güvenmeli, dobra olmalı, not için değil sanat için müzik yapıldığını hissettirmeli, kolay eserler vermeli, eksik yanları söylemeli, zor eserler vermeli konuşmalı, eşlikli çalmalı	<u>Derse Güdülenme İle İlgili Beklentiler</u> Kendilerinin güdülenmelerini bekliyorum
<u>İdeal Bir Çalgı Öğretmeninden Beklentiler</u> Kendini köreltmemeli, öğrenciyi anlamalı, güler yüzlü olmalı, bilgisini iyi aktarabilmeli, tatlı sert olmalı, agresif olmamalı, idealist olmalı, öğrenciyle ders dışında da vakit geçirmeli, pozitif olmalı, profesyonel olmalı, sabırlı olmalı, hoşgörülü olmalı, saygılı olmalı, ders zamanını iyi kullanmalı, samimi olmalı	<u>İdeal Bir Çalgı Öğrencisinden Beklentiler</u> Çalışkan, istekli, araştırmacı, özenli, müzik dinleyen, müziği yaşam biçimi olarak benimseyen, kendi çalışma stratejisini düzenleyebilen, , istikrarlı, sorgulayan, konserleri takip eden

Şekil 1. Çalgı Eğitiminde Öğrenci ve Öğretmen Perspektifinde Beklentiler (Beklentiler frekans azalışına göre sıralanmıştır)
(Figure 1. The Expectations in Students' and Teachers' Perspectives about Instrument Training (Expectations are sorted by decreasing frequency))

4.1. Öğrencilerin Öğretmenlerinden beklentileri (Students' Expectations From Their Teachers)

4.1.1. Davranışsal Beklentiler (Behavioral Expectations)

Öğrenciler, "çalgı öğretmenlerinden derste kendilerine nasıl davranmalarını bekliyorlar?" sorusuna arkadaş gibi (f-11) , güler yüzlü (f-5), anlayışlı (f-3), pozitif (f-2), saygılı (f-2), ilgili (f-1), güler yüzlü (f-5) maddelerini sıralamışlardır. Bu maddeler için örnekler aşağıda verilmiştir.

- Örnek 4. (K-Keman)... Arkadaş gibi, hocayla öğrenci arkadaş olursa daha iyi gidebileceğine inanıyorum...
- Örnek 7. (K-Keman)... Daha sinirli değil de daha yumuşak, daha anlayışlı, yanlış yaptığımda bağırılmayan...
- Örnek 12. (E-Flüt)... Hocanın güler yüzlü olmasına dikkat ediyorum. Hocanın morali bozursa benimde motivasyonum düşüyor. Derse adapte olamıyorum. Konsantrasyonum bozuluyor...

4.1.2. Çalgı Çalma Becerisi ile İlgili Beklentiler (Expectations Of Instrument Playing Skills)

Öğrenciler, "çalğı öğretmenlerinizden çalgı çalma becerileri ile ilgili beklentileriniz nelerdir?" sorusuna profesyonel olmalı (f-13), özendirici olmalı (f-8), teknik yönden donanımlı olmalı (f-2) maddelerini sıralamışlardır. Bu maddeler için örnekler aşağıda verilmiştir.

- Örnek 6. (E-Keman)... Öğretmen iyi çalamıyorsa öğrenciye de pek bilgi veremez. Özenme, öğretmene sempati duyma olmalı. Öğretmen çok iyi çalarsa bende onun gibi çalayım diyerek öğretmene özenme olabilir. Profesyonel olmalı bir öğretmen. Bir öğretmene profesyonel olmak zorunda...
- Örnek 11. (K-Çello)... Daha gelişmiş olmasını isterim. Bazı hocalar tekniklere dikkat etmiyor. Teknik açıdan iyi olmalı...
- Örnek 18. (E-Viyola)... Alanında çok uzman olmaları lazım. Öğrenciye bilgiyi aktarırken o bilgiyi kullanabilmeli...

4.1.3. Nasıl Bir Çalgı Eğitimi Yapmak İstedikleri ile İlgili Beklentiler (Expectations of What Kind of Instrument Training They Want to Receive)

Öğrenciler, "çalğı öğretmenlerinizden nasıl bir çalgı eğitimi yapmalarını istiyorsunuz?" sorusuna öğretmenin birlikte çaldığı (f-9), öğrenciye eser seçme hakkı verilen (f-4), kolaydan zora doğru tekniği kullanılan (f-3), tekniğe dayalı (f-2), disiplinli (f-1), öğrencinin seviyesine inilen (f-1), kalıplaşmış olmayan (f-1), nasıl öğretileceğinin öğretildiği (f-1), esere ağırlık verilen (f-1), tarihsel bilgilerinde aktarıldığı bir ders (f-1) yapmak istedikleri şeklinde cevaplar vermişlerdir. Bu maddeler için örnekler aşağıda verilmiştir.

- Örnek 1. (E-Flüt)... Ödev verip çaldırmak yerine, derste hocanın da benimle birlikte çalıp eşlik etmesini isterdim...
- Örnek 3. (K-Keman)... Ben bir parça getirsem, benim istediğim parçaları da çalmayı çok isterdim...
- Örnek 5. (E-Keman)... Öncelikle eserleri kedide çalabilmeli, beraber çalmalı bana göstermeli...
- Örnek 7. (K-Keman)... Mesela parçalar benim hoşuma giden şeyler olursa daha çok çalışıyorum, hoca disiplinli olursa, bu şekilde bana yaklaşırsa daha etkili oluyor...
- Örnek 13. (E-Keman)... Bence çok aşırı üst seviye sanatçı gibi değil de belli önemli teknikleri bilmeleri lazım... Bazı hocalar hiç göstermiyor...

4.1.4. Derse Güdülenmeleri İle İlgili Beklentiler (Expectations Regarding Their Motivation for Instrument Course)

Öğrenciler, "çalğı öğretmenlerinizden sizi derse güdülemeleri ile ilgili beklentileriniz nelerdir?" sorusuna, yapıcı şeyler söylemeli (f-8), güler yüzlü olmalı (f-5), sanatını icra edebilmeli (f-4), sert bir üslubu olmamalı (f-3), despot olmamalı (f-2), eşlikli çalmalı (f-2), ders dışı konularla ilgili de konuşmalı (f-2), hedef belirlemeli (f-1), yaratıcılığımı göstermeme olanak sağlamalı (f-1), dikkatimi çekecek parçalar vermeli (f-1), bana güvenmeli (f-1), dobra olmalı (f-1), not için değil sanat için müzik yaptığımı hissettirmeli (f-1), kolay eserler vermeli (f-1), eksik yanlarımı söylemeli (f-1), zor eserler vermeli (f-1), maddelerini sıralamışlardır. Bu maddeler için örnekler aşağıda verilmiştir.

- Örnek 1. (E-Flüt)... Özellikle azar işittiğimde çalgımdan soğuyorum. Azarlamadan çalgıyı sevdirmeye çalışılınca insanın içinden çalışmak geliyor. Ödev verip haftaya çal denildiğinde öğrenci yetiştiremediğinde, derse gidesi gelmiyor. Çünkü gidince azar işitiyor...
- Örnek 6. (E-Keman)... Güleryüz çok önemli. Manavda bile güler yüzlü olunca insanları çekersin. Öğretmen pozitifliğini gösterse dersten çıktığımda bende çalışma hissi uyanır...
- Örnek 8. (E-Çello)... Sorular, konuşma aileyle ilgili, yaşama ilgili. Derdim varsa anlatıp daha sonra derse odaklanabiliyorum rahatlıkla. Biraz şakalaşma, espri. Ders arasında mola verip beraber vakit geçirmek. Dobra olmak. Yapamadıysam kızsın. Bana güvenmesini isterim ve hissettirmesini...
- Örnek 9. (K-Gitar)... Yapabiliyorsun demesini isterim. Biraz daha üstüne düşersen harikalar yaratacaksın dese. Baskısı daha az olursa daha rahat olurum enstrüman anlamında. Bazen çok despot oluyorlar, despot olmalarını istemem. Güler yüzle karşılama insanı her şekilde etkileyebiliyor. Baskı kuran bir hoca olunca heyecan iki kat artıyor...
- Örnek 11. (K-Çello)... İkililer oluyor. Eşlikli çalma olabilir. Sadece solo değil eşlikli şeyler çalınca daha çok motive olurum. Zor parçalar çalıştığımda daha çok odaklanıyorum. Kolayları zaten çaldığım için...
- Örnek 13. (E-Keman)... Bir defa, her şeyden önce müzik yaparken not için değil de bir sanat icra ettiğimi hissettirmeleri lazım...

4.1.5. İdeal Bir Çalgı Öğretmeninden Beklentiler (Expectations from An Ideal Instrument Teacher)

Öğrenciler, "size göre ideal bir çalgı öğretmeni nasıl olmalıdır?" sorusuna kendini köreltmemeli (f-12), öğrenciyi anlamalı (f-5), güler yüzlü olmalı (f-4), bilgisini iyi aktarabilmeli (f-3), tatlı sert olmalı (f-2), agresif olmamalı (f-2), idealist olmalı (f-2), öğrenciyle ders dışında da vakit geçirmeli (f-2), pozitif olmalı (f-1), profesyonel olmalı (f-1), sabırlı olmalı (f-1), hoşgörülü olmalı (f-1), saygılı olmalı (f-1), ders zamanını iyi kullanmalı (f-1), samimi olmalı (f-1), maddelerini sıralamışlardır. Bu maddeler için örnekler aşağıda verilmiştir.

- Örnek 1. (E-Flüt)... Güler yüzlü olmalı, ters tavırlar insanı rencide ediyor. Öğretmen ters tavırlar sergileyince elin titriyor, canın sıkılıyor, çalabildiğin bir parçayı bile çalamaz hale geliyorsun...
- Örnek 3. (K-Keman)... Öğretmen tatlı sert olmalı. Öğrenciye gerektiğinde sert davranmalı. Onu motive etmek içinde güler yüzlü olmalı. Kendini köreltmemeli nerede olursa olsun. Enstrümanda dil gibi nankör. Öğrenciye de bir şey aktaramaz unutursa. Öğretmeninde öğrenci gibi günü gününe çalışması gerekiyor...
- Örnek 4. (K-Keman)... Mesela öğrencisiyle zaman geçirmeli, ders dışında da görüşmeliler. Öğrencinin yaşam koçu olabilmeli. Her türlü sorunuyla ilgilenmeli. Çalgısında çok ileri seviyede olmalı öğrenciye bu konuda güven vermeli...
- Örnek 9. (K-Gitar)... Sabırlı, hoşgörülü, saygılı ve sözleriyle incitmeyen. Öğrenciye de iş düşüyor da. Yine de biraz daha ılımlı olmasını beklerim...

- Örnek 10. (E-Bağlama)... Bana göre kendini geliştirmiş, birçok alanda yeterli olan, sanatçılarla çalışmış bir hoca olsun isterim. Ben öğretmen oldum artık çalışmama gerek yok diye düşünmemeli, bu hem kendisi için hem de öğrencisi için yararlı olur...
- Örnek 11. (K-Çello)... Kişilik olarak söyleyeyim samimi, içten olmasını isterim öncelikle. Dersin tamamında çalışılmalı. Eksik ya da uzun yapılmamalı ders...

4.2. Öğretmenlerin Öğrencilerinden Beklentileri (Teachers' Expectations from Their Students)

4.2.1. Davranışsal Beklentiler (Behavioral Expectations)

Öğretim elemanları, "çalgı öğrencilerinizden derstekendilerine nasıl davranmalarını bekliyorlar?" sorusuna seviyeli (f-2), saygılı (f-2), güvenmeli (f-1) maddelerini sıralamışlardır. Bu maddeler için örnekler aşağıda verilmiştir.

- Örnek 1. (E-Bağlama)... Öncelikle seviye. Öğrencilerle seviyemi koruyorum. Arada mutlaka bir mesafe olmalı. Ancak bu mesafe amir-memur ilişkisi şeklinde de olmamalı. Derslerimiz birebir geçtiği için ister istemez daha esnek davranıyoruz. Bir de derse ve bana karşı güvenmelerini istiyorum...
- Örnek 7. (E-Viyola)... Çalgı öğrencilerimin öğretmen-öğrenci iletişimini iyi bir şekilde tanımlayarak bu iletişimin kuralları çerçevesinde bir davranış sergilemelerini beklerim...
- Örnek 8. (K-Çello)... Saygılı davranmalarını beklerim...

4.2.2. Çalgı Çalma Becerisi ile İlgili Beklentiler (Expectations of Instrument Playing Skills)

Öğretim elemanları "çalgı öğrencilerinizden çalgı çalma becerileri ile ilgili beklentileriniz nelerdir?" sorusuna teknik gelişim (f-8), müziği hissetme (f-2), eseri gereklerine uygun çalma (f-2), kendilerine uygun bir yol çizebilmeleri (f-1) maddelerini sıralamışlardır. Bu maddeler için örnekler aşağıda verilmiştir.

- Örnek 3. (E-Çello)... Her öğrencinin çalma becerisi farklılık gösteriyor ancak öğrencilerin üniversitedeki dört yıllık eğitimleri sırasında en azından teknik anlamda çalgıya doğru bir şekilde hâkim olmaları gerekmektedir...
- Örnek 4. (E-Keman)... Çalgıya belirli bir ölçüde hâkim olmaya yetecek kadar teknik seviyenin gelişmesi ve yeterli müzik bilgisine sahip olmak suretiyle müziği hissedene ve çalarken müziği de yaşayan ya da bu konularda çaba gösteren öğrenciler benim beklentimi karşılamış sayılırlar...
- Örnek 5. (E-Keman)... Çaldığı eserin tarzını ve kültürünü tanımasını, onların gereklerine uygun çalmasını beklerim. Ayrıca keman gibi perdesiz bir çalgıda entonasyona ve ton kalitesine çok önem vermesini beklerim...
- Örnek 7. (E-Viyola)... Kendi teknik ve müzikal durumlarını iyi bir şekilde analiz ederek kendilerine uygun bir eğitsel yol çizebilmelerini kısacası kendilerine uygun bir çalışma planı yapabilmelerini beklerim...

4.2.3. Nasıl Bir Çalgı Eğitimi Yapmak İstedikleri ile İlgili Beklentiler (Expectations of What Kind of Instrument Training They Want to Make)

Öğretim elemanları, "çalgı öğrencilerinizle nasıl bir çalgı eğitimi yapmak istiyorsunuz?" sorusuna ders saati sayısının daha çok olduğu (f-2), uygun koşulların sağlandığı (f-1), grup çalışmalarının

yapıldığı (f-1), öğrencilerin çalışarak geldiği (f-1) maddelerini sıralamışlardır. Bu maddeler için örnekler aşağıda verilmiştir.

- Örnek 1. (E-Gitar)... Öncelikle uygun koşulların sağlanmasını isterim, sınıf ortamı gibi. Haftada en az dört saat çalgı dersi almasını isterim.
- Örnek 2. (E-Bağlama)... Haftada bir saat yerine iki saat olması daha iyi olur. Daha fazla zaman ayrılması güzel olur. Dersin bir süresinde teknik, bir süresinde yorum çalışmak istiyorum. Ders süresi daha uzun olsa bunları daha fazla aktarma şansım olacak...
- Örnek 3. (E-Çello)... Dersler bireysel olduğu gibi toplu şekilde de yapılmalı bana kalırsa çünkü öğrenci enstrüman da yaptıklarını başkalarıyla paylaşmıyor ve bu onun sosyalleşmesini, çalgıya olan ilgisini azaltıyor olabilir. Kendi branşındaki arkadaşlarıyla yaşıcağı grup çalışması onun daha da motive olması açısından önemlidir...
- Örnek 7. (E-Viyola)... Bana göre çalgı dersinde öğretmen bir rehberdir. Öğretmen kendi deneyimlerini ve fikirlerini öğrenciye aktaran kişidir. Ama çalgı eğitiminde vardığımız noktada öğretmen öğrenciyi derste çalıştıran kişi konumuna gelmiştir. Hâlbuki öğrenci derse çalışarak gelmelidir. Örneğin verilen eserin notasyon kısmını çözmüş, çalınla ilgili zorlukları belli bir dereceye kadar aşmış olarak derse gelmelidir ki öğretmen söz konusu eserle ilgili fikirlerini ve deneyimlerini öğrenciye aktarabilsin...

4.2.4. Derse Güdülenmeleri İle İlgili Beklentiler (Expectations Regarding Students' motivation for Instrument Course)

Öğretim elemanları, "çalgı öğrencilerinizden derse kendilerinin mi güdülenmelerini bekliyorsunuz?" sorusuna çoğunlukla kendilerinin motive olmalarını beklediklerini (f-4) belirtmişlerdir. Kendilerinin motive olmasını beklemeyenler ise motive etmek için; motive edecek sözler söylüyorum (f-1), melodik eserler veriyorum (f-1), eşlikli çalışıyorum (f-1), hedeflerine yönelik güdülüyorum (f-1) maddelerini sıralamışlardır. Bu maddeler için örnekler aşağıda verilmiştir.

- Örnek 1. (E-Bağlama)... Öğrencilere onları motive edecek sözler söylüyorum. Senden çok memnunum, çok iyisin gibi...
- Örnek 2. (E-Gitar)... Yok, tabii ki kendi kendine güdülenmez. Bu da biraz öğrencinin içinde de olacak ama öğretmen çok önemli. Öğrencinin içinde olan şeyi dışarı çıkarabilmeli. Teknik boyutunu idrak edemedikleri zaman, batı müziğini anlayamayan öğrencilerime melodik eserler vererek ilgisini bu yolla çekmeye çalışıyorum...
- Örnek 3. (E-Çello)... Öğrencileri derse daha iyi güdülemek için mutlaka ara arada olsa öğrenciyle beraber çalmak gereklidir bana göre çünkü öğrenci öğretmeniyle çalarken daha çok keyif almaktadır...
- Örnek 7. (E-Viyola)... Bahsettiğimiz öğrencilerin birer yetişkin ve yakın bir geleceğin öğretmenleri olacaklarını düşündüğümde çalgı dersinin önemini kavrayarak kendi kendilerini güdüleyebilmeleri gerektiğini düşünüyorum...
- Örnek 8. (K-Çello)... Çalgı dersi temel koşul olarak, müzik eğitimi alan bir öğrencinin en çok önem vermesi gereken alanlardan biridir. Müzik öğretmenliğinin gerektirdiği en önemli beceri çalgı çalma yolu ile öğrencilere öğretilecek şarkının, ezginin seslendirilmesidir. Dolayısıyla bir çalgı öğrencisinin çalgı dersine bu güdülenme ile geliyor olması

bana göre en temel koşuldur. Bu ön koşulla birlikte, öğrencilerimi çalgı dersinde ulaşmak istedikleri alanlara yönelik güdülüyorum, çalgı öğretmeni olmak, müzik öğretmeni olmak, orkestra elemanı olmak gibi...

4.2.5. İdeal Bir Çalgı Öğrencisinden Beklentiler (Expectations from an Ideal Instrument Student)

Öğretim elemanları, "size göre ideal bir çalgı öğrencisi nasıl olmalıdır?" Sorusuna çalışkan (f-4), istekli (f-3), araştırmacı (f-2), özenli (f-2), müzik dinleyen (f-2), müziği yaşam biçimi olarak benimseyen (f-1), istikrarlı (f-1), kendi çalışma stratejisini düzenleyebilen (f-1), sorgulayan (f-1), konserleri takip eden (f-1) maddelerini sıralamışlardır. Bu maddeler için örnekler aşağıda verilmiştir.

- Örnek 1. (E-Bağlama)... Çok müzik dinlemeli. Müzik dağarcığının geniş olması gerekiyor. Müzikal anlamda beyinde kendini geliştiremediyse enstrümanına yansıtacağı bir şey olmuyor. Sadece nota çalışıyor.
- Örnek 2. (E-Gitar)... Çalışkan olmalıdır. İstikrarlı olmalıdır. Bir günde üç saat çalışıp sonra çalışmayacağına yaysın bu süreyi daha faydalı. Yemek yeme, su içme gibi bir alışkanlık haline geldiği zaman otomatik olarak sıçırıyorlar...
- Örnek 3. (E-Çello)... Araştırmacı, derslere düzenli gelen, verilen ödevleri zamanında ve istenildiği gibi yapan ve çalışkan olmalıdır...
- Örnek 5. (E-Keman)... Hergün düzenli çalışmalı, verilen ödevler eksiksiz yapmalıdır. Çalgısına ve ders materyallerine özen göstermelidir...
- Örnek 6. (E-Çello)... Bana göre ideal çalgı öğrencisi müziği bir yaşam biçimi olarak benimseyen çalgısını da kendisini ifade etmede kullanan bilinçteki öğrencidir...
- Örnek 7. (E-Viyola)... Kendini geliştirmek için sürekli araştıran, düşünen ve sorgulayan bir öğrenci olmalı. Daima kendisi için en iyiyi ve en güzeli aramalı. Var olanı kabullenmemeli ve var olanla yetinmemeli. Kendisini iyi bir şekilde eleştirebilmeli, kendi eksiklerinin farkına varabilmeli. Kendi çalışma stratejisini düzenleyebilmeli bunun için kendini çok iyi tanıyabilmeli. Çok ve etkili müzik dinleyebilmeli, iyi müzik ile kötü müzik arasındaki farkı bilerek seçici davranabilmeli. En azından alanına ilişkin repertuarı çok iyi tanıyabilmeli, konserleri takip edebilmeli...

5. TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER (DISCUSSION, CONCLUSION AND RECOMMENDATIONS)

Araştırmada davranışsal boyutta öğretim elemanlarının öğrencilerinden seviyeli bir yaklaşım sergilenmesini isterken öğrencilerin öğretmenleriyle arkadaş gibi olmak istedikleri görülmektedir. Bu durum öğrenci ve öğretim elemanlarının davranışsal boyutta farklı beklentilerinin olduğunu ortaya koymaktadır. Bu durum iletişim problemlerine ayrıca bazı duyuşsal özelliklerde negatif yönde etkiye neden olabilir. Çalgı eğitiminde davranışsal beklentilerdeki öğretmen ve öğrenci arasındaki farkların öğrencilerin başarısı, tutumu, motivasyonu gibi konular üzerindeki etkisi araştırılabilir. Bu tarzda araştırmalar sonucunda çalgı eğitiminde öğrencilere yaklaşım dilleri ile ilgili kitaplar hazırlanabilir.

Araştırmada çalgı çalma becerileri konusunda öğrencilerin ve öğretim elemanlarının teknik konusunda ortak beklentilerinin olduğu

görülmektedir. Öğrenciler teknik konularla ilgili bilgi sahibi olmak istediklerini belirtmişlerdir. Çalgı eğitiminde kullanılan metotlarda teknik bilgilerin kavranmasına yönelik içerikler mevcuttur. Ancak bu metotlar genellikle yüzyıl öncesine dayalı tek tip öğretime dayalı metotlardır. Her öğrencinin öğrenme yöntemi farklıdır. Farklı öğrenme stillerine sahip öğrencilere cevap verebilecek alternatif metotların hazırlanması önerilebilir. Literatürde farklı öğrenme yöntemlerine sahip öğrenciler için araştırmacılar tarafından bir arayış olması bu durumun önemini araştırmacılarca da fark edilmiş olmasının en önemli göstergelerinden birisi olduğu söylenebilir. Erim ve Yöndem (2009: 45), video model destekli gitar öğretiminin gitar performansına etkisini araştırdıkları çalışmalarında, video model destekli gitar eğitiminin gitar performansı üzerinde olumlu etkileri olduğu sonucuna ulaşmışlardır. Yokuş (2010:145), piyano eğitiminde öğrenme stratejilerinin kullanılmasının öğrencilerin başarılarına ve üst bilişsel farkındalıklarına etkisini araştırdığı çalışmada, öğrenme stratejilerinin kullanılmasının geleneksel öğretime göre çok daha etkili olduğu sonucunu ulaşmıştır.

Bilindiği gibi insanlar bir konuyu nasıl öğreteceklerini düşündüklerinde ayrıntıları daha iyi özümsemektedirler. Lisans düzeyinde öğrenciler çalgı öğretime yönelik olarak sadece bir dönem bireysel çalgı ve öğretimi dersini almaktadırlar. Çalgı öğretimi dersinin öğretim programlarında daha fazla dönemde yer alması, bireysel çalgı derslerine paralel olarak ve amacına uygun olarak işlenmesi de teknik konulardaki bilgi açığının giderilmesinde faydalı olabilir. Öğrenciler, öğretim elemanlarından profesyonel olmalarını beklemektedir. Çalgısında iyi derecede olan bir öğretim elemanının kendileri için bir model olacağını belirtmektedirler. Lisans düzeyinde çalgı eğitimi bir saat ile sınırlıdır. Bu sürenin çalgı eğitimi için yeterli olmadığı söylenebilir. Nitekim bir sonraki paragrafta da görüldüğü gibi öğretim elemanları da ders saatlerinin süresinin az olduğunu vurgulamaktadır.

Lisans düzeyinde çalgı eğitiminin bir saat ile sınırlandırılması müzik öğretmenliği mezunu öğrencilerin, sadece bir kısmının, mesleki müzik eğitimi veren bir kurumda çalışacağı düşünülerek sınırlandırılmış olabilir. Ancak çalgı bir müzik öğretmenin temel materyalidir. Ancak çalgısında iyi yetişmiş olan bir öğretmenin öğrencilerinde özendirici bir etki oluşturarak onları sanatla ilgilenmeye teşvik edeceği unutulmamalıdır. Bu yönüyle çalgısında iyi yetişmiş bir müzik öğretmenin genel müzik eğitimi veren kurumlarda da oldukça önemli olduğu söylenebilir.

Söz edilen nedenlerle ve araştırma sonuçlarına dayanarak müzik öğretmenliği bölümlerinde çalgı dersi saatlerinin artırılması önerilebilir. Çalgı çalma becerileri ile ilgili öğretim elemanlarının öğrencilerden beklentilerine gelindiğinde, araştırma sonuçları öğretim elemanlarının öğrencilerinden, eseri gereklerine uygun çalma ve müziği hissetme anlamında beklentileri olduğunu ortaya koymaktadırlar. Öğretmen adaylarının genelde müzik alanlarıyla ilgili bir gayret içinde oldukları görülmektedir. Müzik alanıyla diğer sanat alanları arasında bağlantı kurarak sanata geniş bir bakış açısıyla bakmayı geliştirememiş oldukları görülmektedir. Müzik öğretmeni adaylarının sadece kendi alanlarıyla sınırlı kalmayıp geniş bir sanat kültürüyle donanımlı olmaları müziği hissetmelerini ve eserleri gereklerine uygun çalmalarını sağlayabilir. Bu bağlamda araştırmacılarca müzik öğretmeni adaylarının diğer sanatlara bakış açısı, nedenleri ve mesleki gelişimlerine yansımaları araştırılabilir. Bu sonuçlar ışığında programlara yeni dersler eklenebilir. Araştırmada öğrenciler, nasıl bir çalgı dersi yapmak istedikleri ile ilgili beklentilerini öğretmenin birlikte çaldığı, tekniğe dayalı, öğrenciye eser seçme

hakkı verilen, kolaydan zora doğru tekniği kullanılan, disiplinli, öğrencinin seviyesine inilen, kalıplaşmış olmayan, nasıl öğretileneğinin öğretildiği, esere ağırlık verilen, tarihsel bilgilerinde aktarıldığı bir ders yapmak istediklerini belirterek ifade etmişlerdir. Öğretim elemanları ise uygun koşulların sağlandığı, ders saati sayısı daha çok olan, grup çalışmalarının yapıldığı, öğrencilerin çalışarak geldiği bir ders yapmak istediklerini belirtmişlerdir. Öğrencilerin nasıl bir çalgı eğitimi yapmak isterdiniz sorusuna verdikleri kolaydan zora tekniği kullanılan, kalıplaşmış olmayan, öğrencinin seviyesine inilen, tarihsel bilgilerinde aktarıldığı bir ders gibi cevapları farklı öğrenme stillerine sahip öğrencilere hitap edecek kitaplara gereksinim olduğunu destekler niteliktedir. Araştırmanın bu sorusuna verilen cevaplarda yine ders saatlerinin yeterli olmadığı ve çalgı öğretimine yönelik derslerin artırılmasına ihtiyaç olduğu görülmektedir. Ayrıca öğretmen adayları demokratik bir ders olması gerektiğini de belirtmektedirler.

İlgili literatürden de yola çıkarak çalgı eğitiminde tutumun önemli bir yere sahip olduğu söylenebilir. Konuyla ilgili yapılmış araştırmalar bu düşünceyi desteklemektedir. Yalçınkaya, Eldemir ve Sönmezöz (2014:1583), müzik öğretmeni adaylarının bireysel çalgı dersine yönelik tutumları inceledikleri araştırmalarında, tutumun çalgı eğitimindeki öneminden söz etmektedirler. Ayrıca çalgı eğitiminde öğrenci olumlu bir tutuma sahip değilse başarılı olmasının zor olduğunu belirtmektedirler. Gergin'in (2010) çalışması da bu görüşü destekler niteliktedir. Gergin (2010:40) bireysel çalgı dersine ilişkin öğrenci tutumlarının ve başarılarının çeşitli değişkenler açısından inceledikleri araştırmalarında bireysel çalgı dersine yönelik tutumları ile akademik başarıları arasında pozitif yönde anlamlı ilişki bulmuştur. Çalgı derslerinde, tutum gibi duyuşsal özelliklerin olumlu yönde geliştirilmesini sağlayacak köprülerden birisinin de öğrenciye hitap edecek parçaların çalışılması olduğu söylenebilir. Bu noktada eser seçiminde demokratik bir tutum sergilenmesinin oldukça önemli olduğu, öğrenciye de seçim hakkı verilmesinin gerektiği söylenebilir.

Araştırmada öğrenciler, çalgı öğretmenlerinden "onları derse güdülemeleri ile ilgili beklentilerini, yapıcı şeyler söylemeli, güler yüzlü olmalı, sanatını icra edebilmeli, sert bir üslubu olmamalı, despot olmamalı, eşlikli çalmalı, ders dışı konularla ilgili de konuşmalı, hedef belirlemeli, yaratıcılığımı göstermeme olanak sağlamalı, dikkatimi çekecek parçalar vermeli, bana güvenmeli, dobra olmalı, not için değil sanat için müzik yaptığımı hissettirmeli, kolay eserler vermeli, eksik yanlarımı söylemeli, zor eserler vermeli", maddelerini sıralamışlardır. Öğretim elemanları, ise derse çoğunlukla öğrencilerin kendilerinin motive olmalarını beklediklerini belirtmişlerdir. Kendilerinin motive olmasını beklemeyenler ise motive etmek için neler yaptıklarını, motive edecek sözler söylüyorum, melodik eserler veriyorum, eşlikli çalışıyorum, hedeflerine yönelik güdülüyorum şeklinde cevaplamışlardır. Öğrencilerin güdülenme ile ilgili daha çok öğretmenlerinden beklenti içindeyken, öğretim elemanlarının ise öğrencilerin kendilerinin güdülenmesini bekledikleri ortaya çıkmaktadır. Bu konuda da öğrenci ve öğretim elemanlarının farklı bakış açısına sahip oldukları görülmektedir. Oysaki öğrencilerin yetişkin oldukları için kendilerinin güdülenmelerini beklemenin yanlış bir düşünce olduğu söylenebilir. Güdülenme konusunda da eğitimdeki bireysel farklılıklar göz önünde bulundurulmalı, geleneksel eğitimden çok çağdaş eğitim anlayışının hâkim olduğu bir anlayış öğretim elemanlarınca benimsenmeli ve öğretim elemanları bu yönde bir tutum sergilemelidirler. Nitekim araştırmada öğrencilerin

konu ile ilgili verdikleri cevaplar durumun bu yönde olmasını destekler niteliktedir. Araştırmada öğrenciler ideal bir çalgı öğretmeninden beklentilerinin neler olduğuna daha çok davranışsal boyutta anlam yüklerken, öğretim elemanları ise ideal bir çalgı öğrencisinden beklentilerinin neler olduğuna uygulama boyutunda anlam yüklemişlerdir. Bu durum da öğrenci ve öğretim elemanlarının yaklaşım dillerinin farklı olduğunu ortaya koymaktadır. Bu durumun giderilmesi için çalgı eğitimi psikolojisi ile ilgili kitaplar hazırlanıp, çalgı eğitimi psikolojisi ile ilgili dersler müzik öğretmenliği programlarına konulabilir. Araştırmacılarca ayrıca lisans düzeyindeki çalgı eğitiminde öğretmen adaylarının ve öğretim elemanlarının farklı konulardaki beklentileri de araştırılabilir. Bu gibi araştırmaların sonuçları ışığında müzik öğretmeni adaylarına yönelik çalgı eğitiminde ihtiyaçlar tespit edilerek niteliğin artırılması ve programlarda bu ihtiyaçlara yönelik düzenlemeler yapılması sağlanabilir.

KAYNAKLAR (REFERENCES)

- Akbulut, E., (2000). Çalgı Eğitiminde Davranışların Organizasyonu. Eğitim Araştırmaları Dergisi, Sayı: 2, ss: 2-5.
- Bilgin, N., (2006). Sosyal Bilimlerde İçerik Analizi Teknikler ve Örnek Çalışmalar. Ankara: Siyasal Kitabevi.
- Bulut, D., (2011). Müzik Öğretmeni Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumları. Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi, Cilt:31, Sayı:3, ss:651-674.
- Burubatur, M., (2006). Eğitim Fakülteleri Müzik Eğitimi Anabilim Dallarında Birinci Sınıf 1. ve 2. Yarıyıl Viyolonsel Eğitiminde En Çok Kullanılan Metot Etüt ve Egzersizlerin İncelenmesi Yayınlanmamış Doktora Tezi. Konya: Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Deniz, J. ve Azeri, S., (2006). Mesleki Müzik Eğitimi Alan ve Almayan Lise Öğrencilerinin Benlik Kavramlarının İncelenmesi. M.Ü. Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi, Sayı:23, ss:99-106.
- Dursun, Ş. ve Dede, Y., (2004). Öğrencilerin Matematikte Başarısını Etkileyen Faktörler Matematik Öğretmenlerinin Görüşleri Bakımından. Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi, Cilt:24, Sayı:2, ss:217-230.
- Ergen, D., (2010). İlköğretim Düzeyinde Eşlikli Çalmaya Dayalı Keman Eğitiminin, Entonasyon, Özgüven ve Tutum Üzerindeki Etkisi. Yayınlanmamış Doktora Tezi. İzmir: Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Erim, A. ve Yöndem, S., (2010). Video Model Destekli Öğretimin Gitar Performansına Etkisi. Buca Eğitim Fakültesi Dergisi, Sayı:26, ss:45-55.
- Fuller, C., (2002). How to Grow a Young Music Lover, 2. ed. Colorado: Waterbrook Pres.
- Gergin, Z., (2010). Bireysel Çalgı I Dersine İlişkin Öğrenci Tutumlarının ve Başarılarının Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi. Yayınlanmamış Doktora Tezi. Burdur: Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- İslamoğlu, H., (2011). Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntemleri. İstanbul: Beta Basım Yayım A.Ş.
- Koca, Ş., (2010). Müzik Eğitimi Alan ve Almayan Lise Öğrencilerinin Sosyal Uyum Düzeylerinin İncelenmesi. Selçuk Üniversitesi Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi Dergisi, Sayı:29, ss:49-63.

- Köksal, A., (2000). Müzik Eğitimi Alma Cinsiyet ve Sınıf Düzeyi Değişkenlerine Göre Ergenlerin Empatik Becerilerinin ve Uyum Düzeylerinin İncelenmesi. Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, Sayı:18, ss:99-107.
- Miche, M., (2002). Weaving Music Into Young Minds .USA: Thomson Learning TM.
- Otacıoğlu, S.G., (2010). Müzik Öğretmeni Adaylarının Okul Deneyimi II Uygulama Dersine İlişkin Tutumları. Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, Sayı:28, Cilt:2, ss:81-90.
- Özen, N., (2004). Çalgı Eğitiminde Yararlanılan Müzik Eğitimi Yöntemleri. Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi, Sayı:24, Cilt:2, ss:57-63.
- Özevin, B., (2006). Oyun, Dans ve Müzik Dersine İlişkin Motivasyon Ölçeği. Ulusal Müzik Eğitimi Sempozyumu Bildirisi. Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Denizli.
- Özmenteş, S., (2008). Self-regulated learning strategies in instrument education. İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, Sayı:9, Cilt:16, ss:157-175.
- Piji Küçük, D., (2010). Müzik Öğretmeni Adaylarının Sınav Kaygısı, Benlik Saygısı ve Çalgı Başarıları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. Ahi Evran Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, Sayı:11, Cilt:3. ss:37-50.
- Saraç, G., (2011). Öğrenme Kuramlarına Göre Bir Yaylı Çalgı Olarak Viyolonsel Eğitimi ve Viyolonsel Öğretim Programı Süreci. Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, Sayı:1, Cilt:11, ss:25-36.
- Tekin Gürgen, E. ve Bilen, S., (2005). Müzik Alan Derslerinin Müzik Öğretmeni Adaylarının Yaratıcı Düşünme Becerileri Üzerindeki Etkileri. Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi, Sayı:25, Cilt:3, ss:325-338.
- Tufan, E. ve Güdek, B., (2008). Piyano Dersi Tutum Ölçeğinin Geliştirilmesi. Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi, Sayı:28, Cilt:1, ss:75-90.
- Uçal Canakay, E., (2006). Müzik Teorisi Dersine İlişkin Tutum Ölçeği Geliştirme. Ulusal Müzik Eğitimi Sempozyumu Bildirisi. Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Denizli.
- Uyan, M.O., (2013). Müzik Teorisi ve İşitme Eğitimi İle Bireysel Çalgı Eğitimi Başarıları Arasındaki İlişkiler. Sed-Sanat Eğitimi Dergisi, Sayı:1, ss:53-68.
- Welch, G. ve Adams, P., (2003). How Is Music Learning Celebrated and Developed. London: British Educational Research Association.
- Yalçınkaya, B., Eldemir, A.C. ve Sönmezöz, F., (2014). Müzik Öğretmeni Adaylarının Bireysel Çalgı Dersine Yönelik Tutumlarının Değerlendirilmesi. Electronic Turkish Studies, Sayı:9, Cilt:2, ss:1583-1595.
- Yazıcıoğlu, Y. ve Erdoğan, S., (2011). Spss Uygulamalı Bilimsel Araştırma Yöntemleri. 3. Baskı. Ankara: Detay yayıncılık.
- Yokuş, H., (2010). Piyano Eğitiminde Öğrenme Stratejilerinin Kullanılmasının Öğrencilerin Başarılarına ve Üstbilişsel Farkındalıklarına Etkisi. M.Ü. Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi, Sayı:31, ss:145-160.